

ЧЕСТО ЗАДАВАНИ ВЪПРОСИ

Люксембург, 8 октомври 2019 г.

Често задавани въпроси във връзка с Годишния доклад за 2018 г.

1. Каква е ролята на Европейската сметна палата по отношение на бюджета на ЕС?

Всяка година ние **проверяваме отчетите на ЕС и предоставяме становище** по два въпроса: дали отчетите са точни и надеждни и дали бюджетът на ЕС е изразходван в съответствие с правилата.

Тази дейност формира основата на нашата **Декларация за достоверност**, която сме длъжни да представим на Европейския парламент и на Съвета в съответствие с член 287 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

През 2018 г. разходите на ЕС са в размер общо на 156,7 млрд. евро.

2. Заверила ли е Европейската сметна палата отчетите за 2018 г.?

Да.

ЕСП заверши отчетите за 2018 г., тъй като ги оценява като надеждни (тя изрази „положително одитно становище“), както прави това всяка финансова година от 2007 г. насам. ЕСП заключава, че отчетите за 2018 г. дават вярна представа във всички съществени аспекти за финансовото състояние на ЕС и за резултатите от неговата дейност за тази година.

Освен становище относно отчетите, ЕСП е длъжна да изрази и становище (основаващо се на извършената от нея одитна работа) относно съответствието на плащанията с правилата на ЕС. През последните няколко години е налице траен спад в изчисления процент грешки при плащанията: 2015 г.: 3,8 %, 2016 г.: 3,1 %, 2017 г.: 2,4 %, 2018 г.: 2,6 %. В допълнение, през 2018 г. значителна част от одитираните разходи — основно

Пресслужба на ЕСП

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

свързани с права за получаване на плащания — не са засегнати от съществено ниво на грешки.

Ето защо за трета поредна година ние изразяваме **становище с резерви** относно плащанията за 2018 г. От 1994 г. до преди три години становището ни относно законосъобразността и редовността на разходите беше отрицателно.

3. Какво означава положително становище/становище с резерви/отрицателно становище?

Понятието „**положително** становище“ означава, че данните дават вярна и точна представа за финансовото състояние и следват правилата за финансово отчитане и управление.

„**Становище с резерви**“ означава, че одиторите не могат да дадат положително становище, но установените проблеми не са широко разпространени, т.е. не се проявяват в цялата популация.

Отрицателното становище е показател за широко разпространени проблеми.

4. Какво означава „съществено ниво на грешки“?

В одитната терминология това е нивото, под което **се счита, че грешките не оказват значително въздействие**. „Съществено“ ниво на грешки е ниво на грешки, което има вероятност да повлияе върху вземането на решения от страна на ползвателите на одитния доклад. И ЕСП, и Европейската комисия са определили прага на същественост на 2 %.

5. Какво представляват „права за получаване на плащане“ и „плащания за възстановяване на извършени разходи“?

Правата за получаване на плащане са обвързани със спазването от страна на бенефициентите на определени условия (не толкова сложни). Тези плащания включват например пряка помощ за земеделски стопани (в рамките на областта „Природни ресурси“), стипендии за студенти и за изследователска дейност („Конкурентоспособност за растеж и работни места“), и заплати и пенсии за служители на ЕС („Администрация“).

Плащанията за възстановяване на извършени разходи се използват, когато ЕС възстановява допустими разходи за допустими дейности (при които се прилагат по-сложни правила). Например, такива плащания се извършват за научноизследователски проекти (с финансиране от областта „Конкурентоспособност“), инвестиции за регионално развитие и развитие на селските райони (с финансиране от областите „Сближаване“ и „Природни ресурси“) и проекти за помощ за развитие (в областта „Глобална Европа“).

6. Подобрява ли се финансовото управление на ЕС?

Да.

През последните няколко години е налице траен спад в изчисления процент грешки при плащанията — от 4,4 % през 2014 г. на 2,6 % през 2018 г. Освен това през 2018 г. близо половината от одитираните разходи не са съществено засегнати от грешки. През последните години в рамките на нашите одити ние също така установихме, че вътрешните контроли в Комисията и в държавите членки значително са се засилили.

7. Въпреки това продължава да има изчислен процент грешки в размер на 2,6 %. Какво означава това?

Стойността 2,6 % е приблизително изчисление на **размера на средствата, които не е трябвало да бъдат изплатени** от бюджета на ЕС, защото не са използвани в съответствие с правилата на ЕС и поради това не отговарят на целите на приетото от Съвета и Парламента приложимо законодателство на ЕС или на конкретни национални норми в държавите членки.

Като типични грешки могат да се посочат изплащането на средства за бенефициенти или проекти, които не са допустими за финансиране, или закупуването на услуги и стоки и извършването на инвестиции без правилно прилагане на правилата за обществените поръчки.

8. Означава ли това, че 2,6 % от средствата на ЕС представляват ненужно разхищение?

Не.

Възможно е този подход да бъде подвеждащ, тъй като има голяма разлика между грешка и разхищение. В контекста на тестването ние проверяваме дали средствата на ЕС са изразходвани в съответствие с правилата, дали заявените разходи са изчислени правилно и дали условията за допустимост са изпълнени. Стойността от 2,6 % се отнася до тези аспекти.

Някои от грешките са свързани с плащания, които не отговарят на критериите за допустимост. Така например Сметната палата установи, че правилата за допустимост по една оперативна програма в една държава членка включват условие, което забранява използването на безвъзмездна финансова помощ от ЕС, ако друго лице извършва същата стопанска дейност на същото място. Констатирахме случай, в който бенефициентът адвокат е стартирал дейността си в същата сграда с друга юридическа кантора, което е направило проекта недопустим за съфинансиране.

В тези случаи средствата на ЕС може въпреки всичко да са имали известно положително въздействие и да са постигнали някои ползи, дори и ако бенефициентите не са спазили всички условия за тяхното изразходване. От друга страна, някои законосъобразни и редовни разходи също могат да представляват разхищение,

например пристанищна инфраструктура, която е построена, без да се отчитат в достатъчна степен бъдещите нива на товарните превози.

9. Как възникват грешките?

Грешки възникват, когато физически лица или организации **не спазват правилата** при декларирането на разходи за възстановяване от ЕС. За да бъдат допустими за финансиране от ЕС, те трябва да спазват някои конкретни правила на ЕС, а в много случаи и национални правила. Тези правила съществуват, за да гарантират, че разходите не нарушават функционирането на вътрешния пазар (напр. правилата за обществени поръчки или правилата за държавна помощ) и се извършват за целите, определени от Съвета и Парламента.

Грешки възникват **при нарушаването на тези правила**, например земеделски производители, които декларират неточна земеделска площ, заявителите на проекти, които не спазват правилата за обществените поръчки, или изследователски центрове, които подават заявления за възстановяване на разходи, несвързани с финансираните от ЕС проекти. Например, в един от разгледаните от нас случаи една малка компания в областта на здравеопазването, която участва за първи път в проект на ЕС, е използвала неправилна методология за изчисляване на разходите за персонал в съответствие с правилата на ЕС за финансиране на научните изследвания. В друг случай земеделски стопани, които твърдят, че са собственици на независими предприятия, са получили субсидии за изграждане на свинарник като част от мярка за подпомагане на развитието на малките и средните стопанства; Сметната палата обаче установи, че те притежават дялове в семейно предприятие, действащо на същото място, което е много по-голямо, отколкото се изисква, за да могат тези земеделски производители да бъдат допустими.

Годишният доклад за 2018 година съдържа допълнителни примери за грешки, открити по време на извършените от нас одити.

10. Представяват ли откритите грешки случаи на измама?

Не, в по-голямата част от случаите.

Измамата е умишлено използване на заблуда с цел извличане на полза. Въпреки че случаите на измама може да са трудни за откриване при стандартните одитни процедури, всяка година ние разкриваме известен брой предполагаеми случаи на измама при извършването на нашите одитни тестове.

През 2018 г. констатирахме 9 случая на предполагаема измама (13 през 2017 г.) от приблизително 700 одитирани операции. Тези случаи се докладват на OLAF — Европейската служба за борба с измамите, която извършва необходимите действия по разследване и проследяване в сътрудничество с органите на държавите членки.

11. Комисията и държавите членки разполагат с необходимите правомощия за предотвратяване на грешки и за коригирането им, ако възникнат. Как се отразява това на процента грешки?

Като цяло корективните действия от страна на органите в държавите членки и Комисията имат положителен ефект върху изчисления процент грешки.

Въпреки това, ако Комисията, органите в държавите членки или независимите одитори бяха използвали цялата налична информация, те щяха да предотвратят или да открият и коригират значителен дял от грешките преди извършването на съответните плащания.

Така например, ако тази информация беше използвана, изчисленият процент грешки общо за разходите в областта „Природни ресурси“ би бил под прага на същественост от 2 % за 2018 г. Според нас това доказва, че съществуващите контроли са уместни, но трябва да бъдат правилно прилагани.

12. Заявихте, че ЕСП преминава към прилагането на нов подход за „единен одит“. Какво беше извършено по различен начин през 2018 г.?

Финансовата 2017 година беше първата, през която при значителна част от разходите от всички области от бюджета на ЕС бяха следвани **новите правила**, приложими в контекста на многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2014—2020 г. Вътрешните контроли, прилагани от Комисията и държавите членки, вече ни позволяват да се възползваме по-добре от тяхната работа при оценката на редовността на разходите.

Сметната палата се стреми да приложи **подход на атестация** по отношение на цялата Декларация за достоверност, което означава формиране на одитното становище на ЕСП въз основа на становищата на Комисията (относно управлението и контрола).

През 2017 г. и 2018 г. одиторите приложиха за пръв път този нов подход в областта на сближаването. Този нов подход позволява да се види по-ясно къде продължават да съществуват недостатъци, както на ниво Европейска комисия, така и на ниво държави членки, и така допринася за насърчаване на управленската отговорност и за по-нататъшно подобряване на управлението на финансите на ЕС.

Сметната палата отбелязва, че в областта „Сближаване“ оценката на Комисията за 2018 г. по отношение на редовността на разходите е под нашия диапазон, а стойностите ѝ за областите „Конкурентоспособност“ и „Природни ресурси“ са близо до нашите.

След този пилотен проект Сметната палата възнамерява да **разшири проекта** и в други разходни области, но ще се нуждае от ангажираността и сътрудничеството на Комисията, за да постигне по-нататъшен напредък.

Годишният доклад за 2018 г., в т.ч. КОМПЛЕКТЪТ МАТЕРИАЛИ ЗА ПРЕСАТА, е публикуван на eca.europa.eu на 23 официални езика на ЕС.